

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Čena Novin na leto je vsakemu na njegov naslov 8 K.
Školski listi 6 K.
Narodniki dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na koncu leta „Kalendar Šroa Jezušovega.“
Čena odnega drobca je doma 10 florov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Delenoh, NAGYDOLÁNY, Vasmegey.

K temu se mora poslati naročnina i vel doplet, ne pa v tiskarno ali v Crenšovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Crenšovcih, Cserföld, Zalamegye.

Mladina!

Sveti Jožef z Devicov Marijov i z Jezušom ponuja vam deviškimi dušam lelijo nedužnosti.

Kaj molimo od njega, ki je glava sv. Družine? „Jožef najčistejši, prosi za nas!“

Kaj verjemo od matere sv. Družine, njegove žene Bl. D. Marije? Ka je najčistejša devica bila pred porodom i ostala tudi po porodi. I tak močno je bilo njeno nakanenje devotka ostati, ka niti časti božjega materinstva ne štela sprejeti zato, ka je mislila, ka de mogla v zakon stopiti i tak venec devištvu zgubiti. Samo te je privolila, ka mati božja postane, kda jo je Angel zagotovo, ka stem ne zgubi devištvu, zato ka ne sprejme od človeka božjega Sina, nego on sam stopi v njeno z presveto utrobo po moči svetoga Duha.

Jezuš, dete sv. Družine, je pa božja lelija, zaročnik vseh deviških duš.

Pa te dičec lelij ne bi krepo deviške duše, ka bi stanovitne ostano!?! Ne bi ta čast ka so zaročnice samoga Boga, toga najlepšega najbogotejšega i najboljšega zaročnika, nje z veseljom napunila, njim moč dala, ka proti vsaj sili tela, pekla i sveta do se do smrti častno borile za nebeski venec nedužnosti!?! Deviške duše v sv. Družino slišijo, so kotrige te Družine. Vsaka duša, je te že moškoga ali ženskoga spola, največjo čast te ma, če je deviška, zato ka jo Dev. Marija i sv. Jožef mata za zaročnico Jezušovo. Vekše časti ne ga na zemlji, ne je špot zato, nego dika, če sem stara dekla, stari dečko, naj sem samo čisti na dušinego i na teli. Sv. Maticerkev nas vči to, kda deviški stan više zakonskoga postavi: Če bi što trdio, ka je zakonski stan za več kak deviški i nezakonski stani ka je ne bolše i

blaženejše ostati v devištvu ali v nezakonskom stani kak pa v zakon stopiti; naj prokleti bo. (Frid. zbor, XXIV. can. 10.)

Tak nas vči na trientskom občinskom zbori Maticerkev i krivovernik je, ki bi tajio té reči. V zakon stopiti je toti dovoljeno vsakomi. Zakon je svestvo. Ali nezmerno vekšo miloščo ma tisti od Boga, ki lahko brez njega žive. Čuvaj zato deviška duša, té veliki božji dar, prosi v skušnjavah pomoč Jezušovo, Marijino, sv. Jožefa, ka te ne zmoti sukaj v tvojem sklepi. Vojska biti toti mora ali vúpaj se ponjej zmaga bo prišla.

Slovenci! Kmetje!

Približavajo se volitve vu narodno skupščino (nemzetgyűlés). Sami si bode te kovali svojo usodo. Ali pa to čakate, da do vam drugi deliti pravico, vi te se pa te samo tožili. Na veke se tožiti, je dečinsko delo i navada starih báb. Na noge stopte, obnašajte se, kak možje. Či ste vu strelnih jarkah znali smrti vu lice gledati, ne bojte se zdaj, kda je od toga guč, kak bodo z vami i z vašov decov ravnali.

Či delavci po mestah i vesnicah gučijo proti verskomi navuki vu šolah i na nas ščejo prisiliti nevernost, tak mi moremo braniti našo vero, moremo želeti versko slobosčino. Tem bolje, da mi s cerkvjov i verov nikše svaje ne mam. Do zdaj nas je maticerkev vodila. Dobro proglednite onoga, što se za vašega voditele šče spraviti.

Znam jas, da bi naši Slovenci svojo deco i na dalje pošiljali na navuk, či bi ga včasi iz šol vrgli. Nego sram bi nas bilo, da poleg naše nemarnosti smo zgubili pravice, smo dižavljeni druge vrste gratali.

Vu drugih rečeh je moje pisanje kratko. Habsburžanov nam več ne

trbe, ne nam trbe več politike grofov i velikašov, ne nam trbe guča velikih magjarskih narodnjakov, ki s svojim šovinizmom delajo nemir med narodnostami. K nam naj samo on pride, ki de vednako za kmeta i delavce. Mi ščemo mirno živeti iz naših trdov.

K nam najbliže stoji krsčansko-socialna stranka. Bi podpirali stranko malih kmetov (kisgazdapárt), nego ona je odplavala od nas na drugi breg. Mi za njov ne bodemo šli. Či kaj šče naj nazaj pride.

Nego zdaj te vsi na šance. Na ovom kraju vkúp držijo, samo mi bodemo razsipani snop? Vsi naprej! Stari, mladi ešče ve stare mamice, ki se vsikdar tožite. Nišče ne sme doma ostati!

Te dnih je sobočka socialdemokratna stranka eden razglas vödala. Se razmi, da židov more voditel biti. To edno že zadosta zadene za stranko. Slovenskomi ljudstvu dale nej trbe tolmačiti. Razglas lepo pripovedava, ka vse dobroga nam ponuja socialdemokratna stranka; pa zasedlivo zamuču, ka je nej tanačno povedati. Ali škrampli se zato spoznajo. Trezno slovensko ljudstvo je nej tak lahko vkaniti.

Za krsčanskoga človeka je nej socialdemokracija! Ka ona dobroga želi, je vse najti v krsčanskomi socializmu; ka pa v njej zavržti, s toga neprosimo!

V prišestnom številu razložimo razloček med dvojov strankov. Vsaki se lahko prepriča, da so tak nasprotni, kak ogenj i voda.

Slovenci! Pazite, da vucjé ne pridejo med vas v ovčenom gvanti!

G. dr. Obal je v Soboti gučo prve dni marca od nikše autonomije. Sobočki Magjari so ticho gratali en čas. Celo delo na dol ide. Nego Slovenci, ne zaspate. Pazte, da ne oslepijo vas s sladkimi rečmi. Drobtine nam ne doidejo.

Vucje vu ovčenom gvanti ?

Gospod K. J. Vi ste nam novo ime dali. Radovedno čakamo, na koj se ešče obrnemo poleg vaše dobrote. Vi pišete, da mi ščemo »vözrezati« jeziki 80 jezero ljudem, da ne pišemo po prekmürskom slovenskem jeziki. Vredništvo ob tej priliki čaka, da njemi nazvestite one reči, štere so poleg vašega mnenja po »Gaj-ovom jeziki« celo po »ilirskom« zapisana. Ne tajim, da mam ništerne reči posojene z pismenoga slovenskega jezika, nego ne tak, kak vi, Sobočki Magjari nam na oči mečete, da je že polojno posojeno. Čakam vaše pismo. Od takših rečeh si malo pogučati, mi preveč vgaja.

Mirovna konferencija.

Angluški minister Lloyd George je v Parizi na konferenciji prečteo pismo angluškoga generala, da angluška vojska se naj gor postavi, nego duže ne bode trpela, da bi jo prisiljavali gledati kak kaplejo vküper žene i deca od glada po vulicah nemških mest. Na to so odločili, da dajo Nemcom živež do žetve. Hoover je diktatorsko oblast dobo nad bivšov monarhijov Franca Jožefa. Vše železnice so vu njegovih rokah. Oni pet narodov, šteri so se narodili z stare monarhije, eden ovomi nikaj ne voščijo, nika ne püstitjo prek granic. Nego zdaj do mogle vse gotovčino Hooveri prek dati, on de vse delio.

Z Českoga se čüje, da se Slovaki združijo s Čehami. Meje slovaške bodo segale prek demarkacijske linije. Vogrski Rusini se združijo s Čeho slovaškov republikov. Vogrska vlada je izdala 1919. XXX. ljudsko pravdo, štera spozna pravico samgodločbe Slovakov i njim autonomijo ponüdi. Slovaško razdelijo na 8 ravnitelstva. Slovaški minister bode v Budapešti stanjüvo.

Rimski pápa pozava velesile (nagyhatalom), da kak najprvle sklenejo mir z Nemcami. Či zakesnejo, Nemčija bolševikova država postane.

Končno razpravlanje mira vu Brüsseli bode. 20. marca sedejo od prvim vküper, kde se oznanijo premaganim narodom pogodbe. Te čas Wilson naj pride v Europo.

Vojaštvi je grob skopani. Ententa razpusti vojsko, ne bode več nabora (štelinge), vojaki do za peneze (sold) služili. Nemcom je do zdaj samo 100 jezer vojakov dopüščeno. S tem je

streto nemško vojaštvo, štero je že duga leta v strahi držalo svet.

Znano je, da je v Pečuhi preveč fal življenje bilo. Meseca marca so delavci stavili delo, srbski poveljnik Radovanovič je izdao odredbo: Maksimal ceno sam tistoga vremena odločo, da bi delavce i siromake brano. Štrajk 12 dnevov že trpi je dokazo, da delovstvo i oni siromaki, kem sam šteo pomagati, dosta sredstev i živeža majo, da 12 dni znajo živeti i nikaj ne delati. Zato maksimal cene, kak brambo delavcov za višešnje držim.

Švičarska vlada je odredila, da ne püstitjo na Švičarsko naše papirnate peneze. Tak za malo vredne drži naše peneze, da svojo prebivalstvo šče braniti od kvara. Na slednje ne ostane drügo blago damo za blago. Nego kje je blago? Sami moremo z tihinskoga živež prositi.

Češki zvünenji minister Beneš se je tožo v Parizi, da se vu Budapešti, v Beči i v Berlini vojni komplott (napad) spravlja proti česko-slovaškoj republiki. Česko-slovaško zastopstvo tiska na mirovnoj konferenci v osredje pitanje koridora med Česko-slovaškov i Jugoslavijov za volo izvoza českich industrijskih izdelkov. Jugoslovanska meja bi poleg toga šla na sever od Monoštra.

Na mirovnoj konferenci je više 20 teritorijalnih pitanj, kama de edna ali drüga krajina slišila, štera pitanja so odločiti ne mogli. Na Wilsona čakajo.

Dom i svet. — Glasi.

Naznanilo. Kolenko Števan z Črensovec nameni iz zahvalnosti, ka je srečno prišo domo z boja, 60 K darüvati siromaškomi *slepomi* slovenskomi vojaki Slovenske Krajine, neka ženska pa za vrnitev moža 50 K dvema siromačkima hromima našima vojaka. Do 15. Aprila se zglasite po svojem gplebanuši ali g. farari pri podpisanom. Klekl Jožef, vp. pl. v Črensovecih, Cserföld Zala m.

Sombotelskoga püšpeka je vlada internirala vu kloster v Celldömöki. Od tistoga mao cele procesije idejo vu kloster. Tak demonstrirajo verni proti vladi. »Reči ljudstva« se to ne vidi, prosi vlado, naj prepereči romanje ljudstva. Tom tak je boli, da je ljudstvo kre püšpeka.

Bivšega ministra princa Windischgrätza tožijo, da se je 4 milijon koron zgrabilo k njegovim rokam. Princ je na Švičarskom.

Vlada prosi veško ljudstvo, naj ne da prek gladi meščansko prebivalstvo (vu varošah), ovak nemiri postanejo, ka de vsem nam škodilo. To mi vse podpišemo i z dobre vole damo iz višešnjega silja, nego dónok s poniznostjov pitamo, zakaj so ne v jesen vse vküp spravili i na gvüšnom mesti shranili. Za nas, ki smo že dali, je krivo, či mo znovič mogli dati mesto onih, ki so odali, zošvercali ali spolagali.

Sobočancom je obečano, da na državnih stroškah njim kanališe napravijo, ka de kakših 250 jezer kron koštalo. Dobijo palačo za ravnitela (kormányzósági palota), tü tüdi pomore država. Dobili so v najnovšem časi meščansko šolo za dekle (leány-polgari). Pa ešče več drügo je njim obečano, Pa kde je hvala? Mi njim kstanje iz ognja grenemo, oni nas pa po prstah kučejo.

V Segedini so razoroženi vojaki župana pozvali, da vu 24 vörah plača vsakomi 5400 kr. Vküper je prišlo kakših 15 jezer ljudi. Z Budapešta so prišli vojaki, da bi red napravili.

Na Šumorskom so polski delavci vu društva stopili i so prek vzeli marofe.

Detelčno semen, grahorka ne ma več maksimal cene. Meterski cent grahorke 450—500 kr.

Plača kočišov, berošov na marofah. Pogodili so se: 24 meterskih centov silja (10 pšenice, 8 žita, 6 ječmena ali kukurce), 32 kg soli, 32 kgr. špeha, 1600 klaftrov zemlje pod sečivo, 300 klaftrov ograda. Za kravo krmno, v leti pašo, tele do ostavljanja. Edna družina (familija), kelko štč jih slüži, samo dve kravi slobodno ma. Či ne ma krave, vsaki den 2 litra mleka, mesto teleta 300 kron. 2 svinji. Kelko kúr šče držati, goske ne. Eden par črevljov ali 192 kr. Zaman doktor i vrastvo. Drva, kak do zdaj. Či je družinče na poti, na pol dneva 10 kr., na celi den 20 kr. V ednom leti 12 slobodnih dnovov vu tjedni. Či svetek ali v nedelo dela, 30 kr. V penezah dobi 1000 k. Na leto 36 litrov petrola. Či prek vöre dela, vsaka vöra 2 kr.

Na samostan sv. Družine: v kronah: Gabor Št. z M. Polane 10, N. z D. Bistrice 10, Žalig Kata z Črensovec 4, Kolenko Jožef z D. Bistrice 10, Gjörrek Marija z D. Bistrice 1, N. z Petrovec 40, Ciglar Ana z Petrovec 10, z Türnišca: Maroša Ana 4, N. 1 K.

Pošta. Ž. Hvala na pozdravi. Za pesmice ne mam prostora. Lepoša v Markovci. Mrtelen list pokojnoga moža rudeči križ naskori pošlje.